Heiti á verkætlan: Fiti í makreli (FVG nr. 11/01437)	**Ár byrjan og endi**: 2012
Skrivað hevur: Navn: Stovnur ella virki: t-postur:	 Jan Arge Jacobsen Havstovan janarge@hav.fo

Endamálið við verkætlanini:

Endamálið var at kanna, hvussu nógv innihaldið av fiti veksur, frá tí at makrelurin kemur í føroyskan sjógv um várið aftan á gýtingina longur suðuri, til hann fer úr aftur føroyskum øki út á heystið. Eisini skuldi kannast, hvussu nógv vektin økist í hesum tíðarskeiðinum. Kanningin varð gjørd í samstarvi við p/f Kollafjørð Pelagic.

Samandráttur av úrslitum:

Aftan á gýtingina um várið, leitar makrelurin norðureftir og eisini vestureftir at finna sær føði. Tá kemur hann millum annað í føroyskan sjógv frá mai til út á heystið, har hann fitar seg upp til veturin, tá hann mest sum fer í dvala eins og norðhavssildin.

Kanningin vísti, at í tíðarskeiðinum, meðan hann er í føroyskum øki, fleirfaldast innihaldið av fiti frá umleið 5% í mai til yvir 25% í august. Serliga er tað um mánaðarskiftið juni-juli at innihaldið av fiti veksur (Mynd 1).

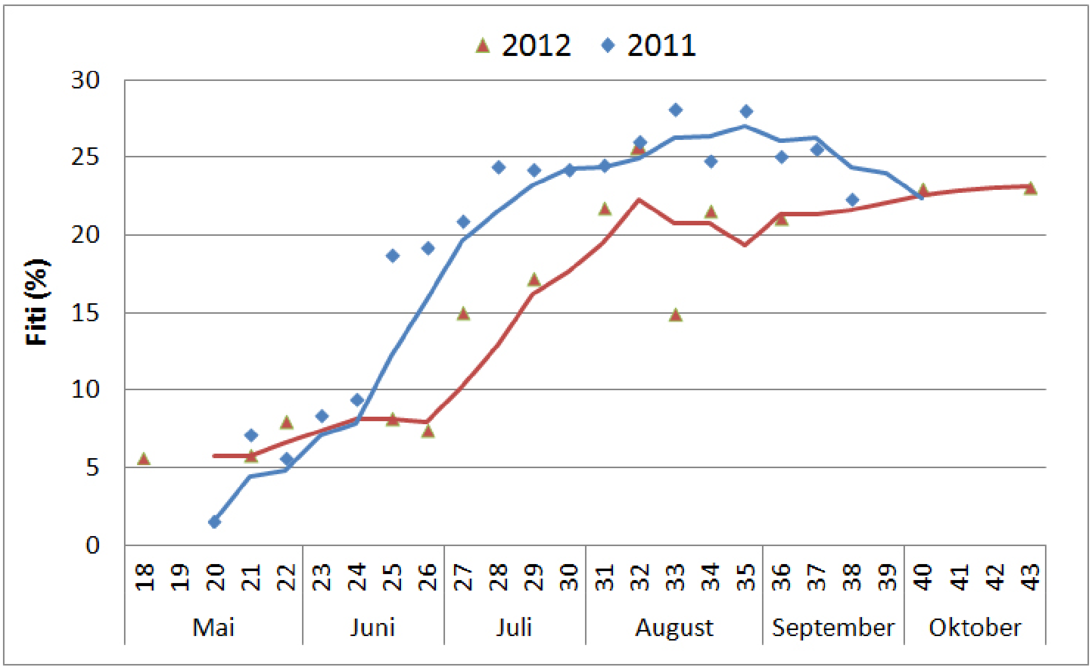

Mynd 1. Innihald av fiti (%) í makreli pr. viku í føroyskum øki í 2011 og 2012 frá mátingunum hjá Havstovuni og Kollafjørð Pelagic. Linjurnar eru miðaltøl (rullandi miðal hvørja triðju viku).

Fitikanningarnar geva bert vitan um lutvísa innihaldið av fiti hjá einstaka fiskinum. Tískil er eisini kannað, hvussu nógv fiskurin veksur í vekt meðan hann er í føroyskum øki. Hesar kanningar vísa, at 3-6 ára gamal makrelur vigar eini 150-200 g. meiri, tá hann fer úr aftur føroyskum øki, samanborið við tá hann kemur í økið (Mynd 2). Hetta svarar til at vektin í miðal øktist 63% í 2012. Tilsvarandi kanningar í 2011 vístu eina øking á 58%, meðan miðal fyri bæði árini er 61%.

Kanningarúrslit sum hesi kunnu nýtast beinleiðis av umsitingini í fiskivinnumálum sum grundgeving fyri føroyskum rætti til tilfeingið av makreli.

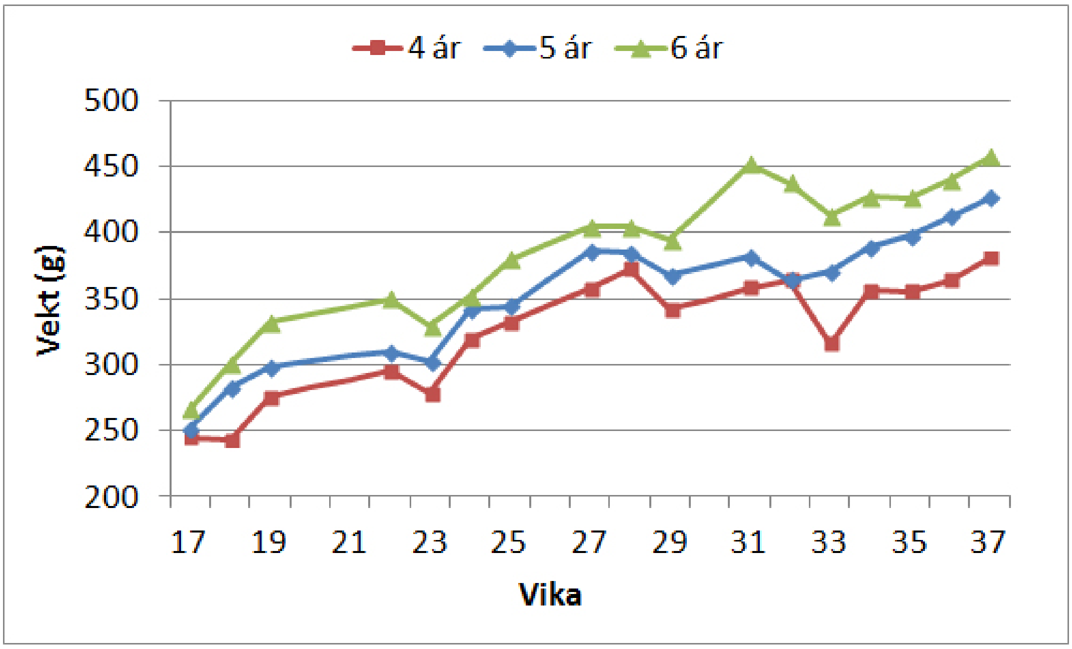

Mynd 2. Vektøking (g) av 4-6 ára gomlum makreli frá viku 17 (síðst í apríl) til viku 37 (miðskeiðis í september) í 2012 í føroyskum øki. Tilsamans knapt 1500 fiskar vóru vigaðir og aldurin lisin í hesum kanningunum.

Havstovan fekk játtað kr. 100.000 frá Fiskivinnugransking til hesa verkætlanina í 2012. Felagið Nótaskip var við til at fíggja ein "feittmetur" mátara til kanningarnar og í 2011 gjørdi p/f Kollafjørð Pelagic mátingarnar av fiti av hvørjari landing frá uppsjóvarskipunum at lata okkum til kanningarnar.

Gunnvør Joensen frá Havstovuni og Marita Højgaard frá p/f Kollafjørð Pelagic stóðu fyri kanningunum í 2011, meðan Jens Arni Thomassen og Poul Vestergaard á Havstovuni gjørdu kanningarnar í 2012.

Váttan frá verkætlanarleiðara:	Jan Arge Jacobsen 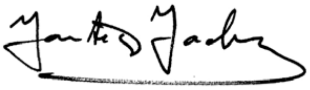 Tórshavn 23/2 2016